

Antoni Vives (Barcelona, 1965), guanyador del premi Joan Fuster d'assaig el 2003 per 'El nacionalisme que ve', és regidor de Barcelona per CiU. Va ser al tram 358 de la Via Catalana, al municipi de Subirats (Alt Penedès), però en aquesta crònica viatja des del Pertús fins al País Valencià.

La santa continuïtat

ANTONI VIVES

De totes les fotografies de l'Onze d'enguany, una de les més emotives per a mi ha estat la de l'Elena Gual, directora de l'Escola Arrels de Perpinyà, demanant que, un cop assolíem els nostres objectius principatins, no oblidéssim els catalans de França. L'Elena representa allò que veritablement ens estem jugant ara mateix: continuar sent. La lliçó francesa és molt clara i els catalans d'Espanya l'oblidem massa sovint. És una lliçó feta de trencament generacional sobtat, feta de diglòssia i d'oblits, de repressió activa i passiva, d'abandonament de les elits i de tria activa en un món aliè del model a seguir.

Si fem un *zoom out*, i ens situem més enllà de la cruïlla actual, veurem que el Principat ha passat situacions en què el trencament de la continuïtat ha estat una possibilitat certa, tangible, propera, possible en definitiva. Vull dir que ens ha anat de ben poc deixar de ser, o si més no deixar de ser des del punt de vista de la plenitud a què aspirem, per viure lliures i per contribuir a l'assoliment de les cotes de benestar material i espiritual a què el nostre poble pot i vol aspirar. El trencament de la continuïtat, de la santa continuïtat en expressió feliç dels nostres besavis noucentistes, és l'objectiu fonamental dels nostres adversaris. En una metàfora massa fà-

cil, la cadena de la Via Catalana és el símbol d'aquesta continuïtat que fa possible que continuem sent. Però també, i aquest és l'element central del que vull exposar, és el símbol del fet que els veterans tenim darrere nostre generacions noves de catalans que asseguruen aquesta continuïtat.

Un senyor rellevant de la societat de Prats de Molló, un home a la ratlla dels 50 anys que em comprenia, però que no podia dir ni un mot en català, em digué que va ser la generació nascuda durant la Guerra Mundial la que trencà amb el passat, saltant a la francofonia ja sense xarxa, amb tot el que això comporta. Les comarques catalanes de França, podent ser riques, com a mínim tan riques com l'Empordà, el Ripollès o la Cerdanya, són avui les més pobres de França, i potser no sols des del punt de vista econòmic. Veure l'Elena a la Via, veure com la Via s'enfilava dos quilòmetres més enllà de la ratlla, el Pertús amunt, va ser un trencament amb la història, una càrrega d'esperança, un donar la raó a totes les Elenes Gual que, malgrat les evidències, han anat recollint baules per terra per anar-les enllaçant de mica en mica, amb paciència, sense perdre l'esma.

També és un crit de rebel·lia contra els qui es conformen, contra els qui forçadament, induïdament o de manera voluntària, van deixar la catalanitat per passar a ser mig no res en triar ser, nacionalment, una altra cosa. No ho vegeu com una qüestió aliena. Les comarques del nord ens incumbeixen i apel·len a la nostra intel·ligència.

Una altra de les fotografies de la jornada va ser la d'en Carles Santos i

en Lluís Llach donant-se la mà sobre el pont del riu Sénia. Era una fotografia amanida amb la increïble però esperable prohibició de la Via a Castelló per part del Ministeri de l'Interior espanyol. Les ironies de la vida fan que això hagi passat amb un ministre català. Ja ens hem dit un munt de cops que la catalanitat no té res a veure amb llocs de naixement, ni amb folklorismes, ni amb etnicitats. El ministre n'és la demostració palpable. Els catalans en són si veritablement estan disposats a servir la pàtria. La nostra, vull dir. Si veritablement estan disposats a formar part del poble. Del nostre, vull dir. Si veritablement comprenen que la catalanitat és una idea feta de llibertat, de sensibilitat, de solidaritat. Les mans encaixades entre en Santos i en Llach impulsaven la Via sud enllà.

Perquè els que ens estimem el sud igual que ens estimem el nord sabem que ahir a Alcoi, a Dénia, a València, a Elx, a Gandia, a Xàtiva i a tantes i tantes viles i pobles del País Valencià, hi havia persones, catalans de València que comparteixen amb nosaltres l'anhel de llibertat, vibrant amb la Via.

Malament rai, però, si la nostra Via, la del Principat, esdevingués una Via paternalista amb el sud. Malament rai si la força que ens donen les mans unides d'ahir reforçés la temptació dels indocumentats que passegen pel sud donant lliçons de com s'han de fer les coses. La Via Catalana ha de jugar un rol diferent en terres del País Valencià i a les Balears. Com tan bé exposa en Pere Sampol en el darrer llibre que ha escrit, *El fracàs d'Espanya, un horitzó per a Catalunya, una esperança per a les Balears*, l'alenada catalana ha d'actuar de desvetllador de consciències en terres que tenen molta més saó del que els catalans podem arribar a imaginar, si tot el que ens n'arriba és a través de mitjans no especialitzats. Precisament obrir els mitjans catalans a les realitats

de les Balears, del País Valencià i de la Catalunya Nord hauria de ser una de les conseqüències del fet històric que tots vam fer possible ahir. Tots hem d'esdevenir molt més EL TEMPS. Ja hi ha un diari, l'*Ara*, que amb esforç i tenacitat, ho està intentant. Hem de fer que TV3 aprengui un altre cop a parlar de tots els Països Catalans. Hem de fer, en definitiva, que l'esperança a la qual es refereix en Pere Smpol, esdevingui una esperança tangible.

L'esperança és la darrera fotografia del dia. Vaig ser a la Via amb la meua família al municipi de Subirats, al tram 358. Penso que tots nosaltres recordarem tota la vida el tram en què vam servir. El nom del tram té alguna cosa de cota militar. Aquests dies mirem de salvar la memòria de la batalla de l'Ebre i parlem de la cota 705, mirant de tirar endavant iniciatives per no deixar caure en l'oblit els qui moriren a l'Ebre defensant la llibertat de Catalunya durant la guerra d'Espanya. L'oblit és la mort de l'esperança, com deia Ausiàs March, parlant de l'amor i de la mort. Doncs bé, ahir era el temps de pensar un moment en els qui ens han precedit, en els qui hi han deixat totes les hores del món, en els qui hi han deixat la pell. En els qui, des del lloc de treball, des de casa, des d'on sigui, van decidir fer de baula per arribar al punt en què som. Sense ells no seríem aquí plantejant-nos l'esperança concreta de la llibertat, de la independència.

La darrera fotografia, per tant, la vaig fer ahir, al tram 358, molt a prop de l'Ordal, on milers de persones cridàvem independència, plens d'una joia tranquil·la. Durant uns instants vaig pensar en l'independentisme tranquil que ens ensenyà en Ramon Barnils quan érem joves. Molt a prop del punt on érem hi havia un petit mas: Cal Ferrer. Quan s'acostaven les 17.14 hores en veiérem sortir un home gran, molt gran. Caminava amb dificultat, ajudant-se amb un bastó. L'estintolaven les filles i els néts. Tots vam aturar els crits i les consignes durant uns segons. Quan l'home va ser a la Via, s'aferrà a les persones que tenia al costat i somrigué satisfet. No hi va haver consigna, però tots arrencàrem a aplaudir-lo. En el somriure de l'avi de Cal Ferrer de l'Ordal es resumia l'esperança d'un poble.

La Via Catalana es va convertir en un mar estelat davant de la Sagrada Família de Barcelona. La contramanifestació dels unionistes, prevista inicialment, es va prohibir per evitar enfrontaments.